ചെലവഴിച്ചിരുന്ന സ്ഥാനത്ത് 1999-2000-ൽ അത് 315 കോടി രൂപയായി ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ തന്നെ പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമത്തിന്റെ അടങ്കൽ 1995-96 ൽ 30 കോടി രൂപയായിരുന്നത് 1999-2000-ൽ 63 കോടി രൂപയായി ഉയർന്നു. ഈ വർഷം പ്രത്യേക ഘടക പദ്ധതിക്ക് 87 കോടി രൂപയും പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപ പദ്ധതിക്ക് 3.83 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ പ്രത്യേക ഘടക പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ 11 കോടി രൂപയും പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപ പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ 7.43 കോടി രൂപയും മോഡൽ റെസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾക്കായി മാറ്റിവച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടര കോടി രൂപ ചെലവാക്കി 'സെന്റേഴ്സ് ഓഫ് എക്സലൻസ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു പുറമേയാണിത്. പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള സമ്പൂർണ്ണ ഭവന പദ്ധതി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് 20 കോടി രൂപ ഞാൻ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വിനോദ സഞ്ചാരം

36. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കുതകുന്ന ഒരു പുതിയ മേഖലയായി വിനോദ സഞ്ചാരം വളർന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം. കഴിഞ്ഞ നാലുവർഷത്തിനകം കേരളത്തിലെ വിനോദസഞ്ചാര മേഖല ഗണനീയമായ വളർച്ച കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെത്തുന്ന വിദേശ വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണം 1994-2000 കാലഘട്ടത്തിൽ 100 ശതമാനം വളർച്ച കൈവരിച്ച് 1,04,568-ൽ നിന്ന് 2 ലക്ഷമായി ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. ആഭ്യന്തര വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണം 12.84 ലക്ഷത്തിൽ നിന്നും 400 ശതമാനം ഉയർന്ന് 50 ലക്ഷത്തിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞ കുറെ വർഷങ്ങളായി ഇന്ത്യയിലെ അറിയപ്പെടുന്ന ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങളിലൊന്നായി കേരളം മാറിയിട്ടുണ്ട്. 1998-99-ലും 1999-2000-ലും വിനോദ സഞ്ചാരമേഖലയിൽ ദേശീയ അവാർഡ് നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിനാണ് ലഭിച്ചത്. ഈ മേഖലയിൽ സ്വകാര്യ നിക്ഷേപം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രേരണയും സൗകര്യങ്ങളും നൽകുന്ന ഏജൻസിയായി സർക്കാർ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും പുതിയ ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങൾ കണ്ടെത്തി വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും സർക്കാർ കാര്യമായി ശ്രമിച്ചുവരികയാണ്. 1994-95-ലെ സംസ്ഥാനപദ്ധതി വിഹിതം 6.7 കോടി ആയിരുന്നത് ഈ വർഷം ഞാൻ 47 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ ആറു വർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് ഇത് 600 ശതമാനത്തിന്റെ വർദ്ധനയാണ്.

37. അടുത്ത വർഷം സംസ്ഥാനത്ത് വിനോദ സഞ്ചാരികളുടെ വരവിൽ കാര്യമായ വർദ്ധനവ് വരുത്താൻ ഉതകുന്നവിധം ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിനും ഉന്നതനിലവാരം പുലർത്തുന്ന വിപണന ശ്രമങ്ങൾക്കും ഊന്നൽ കൊടുക്കുന്നതാണ്. ജലാശയങ്ങളിലെ

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി 154.68 കോടി രൂപയുടെ ഒരു മെഗാപ്രോജക്റ്റ് കേന്ദ്രസഹായത്തിനായി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ള ജല ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കപ്പെടാത്ത ജലമാർഗ്ഗങ്ങൾ ഗതാഗത യോഗ്യമാക്കുന്നതിനുമായി ഞാൻ 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

38. സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടി വേളി ടൂറിസം വില്ലേജ് ഒരു അന്തർദേശീയ വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രമായി വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിനായി 11 ഏക്കർ സ്ഥലം കൂടി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായി ഒരു കോടി രൂപ ഞാൻ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. ടൂറിസം മേഖലയിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്ന "ഡസ്റ്റിനേഷൻ കേരള പ്രോഗ്രാമി"നായി 6 കോടി രൂപ ഞാൻ വകകൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചേരമാൻ പറമ്പ്, പള്ളിപ്പുറം കോട്ട, കോട്ടപ്പുറം കോട്ട, ചേന്ദമംഗലം ജൂതപ്പള്ളി എന്നീ പുരാതന സ്മാരകങ്ങളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിന് 50 ലക്ഷം രൂപ മാറ്റിവച്ചിട്ടുണ്ട്. ടൂറിസം മേഖലയിലെ സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് സബ്സിഡികളും ഇൻസെന്റീവുകളും നൽകുന്നതാണ്. ഇതിനുവേണ്ടി 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. മുംബെയിലെ കേരള ഭവൻ, എറണാകുളത്തെ അഡീഷണൽ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ്, പാലക്കാട്, വൈത്തിരി എന്നിവിടങ്ങളിൽ പുതിയ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണത്തിനായി 7.39 കോടി രൂപ മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു. ടൂറിസ്റ്റ് റിസോർട്ട്സ് (കേരള) ലിമിറ്റഡിന് സംയുക്ത സംരംഭങ്ങളിലേയും ലാന്റ് ബാങ്ക് പ്രോജക്ടുകളിലേയും മുതൽമുടക്കിനായി 4 കോടി രൂപ വകകൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടി ബേക്കൽ ഒരു അന്തർദേശീയ ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം തുടർന്നും നടത്തുന്നതാണ്. ഇതിനായി ബേക്കൽ റിസോർട്ട് ഡവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷന് ഒരു കോടി രൂപ നൽകുന്നതാണ്. ടൂറിസം വകുപ്പിന്റെ പരസ്യപ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 7.25 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു. തെന്മല ഇക്കോ ടൂറിസം പദ്ധതിയുടെ നാലുകോടി ചെലവു വരുന്ന രണ്ടാംഘട്ടം അടുത്ത വർഷം പൂർത്തിയാക്കുന്നതാണ്. വടക്കൻ കേരളത്തിൽ കണ്ണൂരിനെ ഒരു പ്രധാന ടൂറിസം കേന്ദ്രമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം തുടരുന്നതാണ്. 55 ലക്ഷം രൂപ ഇതിനായി നീക്കിവച്ചിട്ടുണ്ട്.

വ്യവസായം

39. നമ്മുടെ വ്യവസായ നയം അതിന്റെ ഊർജ്ജസ്വലതയുടേയും സംസ്ഥാനത്തെ വ്യവസായ പുരോഗതിക്ക് അത് നൽകിയിട്ടുള്ള മാനുഷിക ഭാവത്തിന്റേയും പേരിൽ പരക്കെ പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള ലൈസൻസുകളും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും ഉടൻ നൽകുന്നതിനുള്ള ഏകജാലക സംവിധാനം 1-6-2000 മുതൽ സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പാക്കി. 347.35 കോടി രൂപ മുതൽമുടക്കുള്ളതും 57,348 പേർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതുമായ 15,211 ചെറുകിട വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ ഈ വർഷം സംസ്ഥാനത്ത് ആരംഭിച്ചുവെന്ന് ഈ സഭയെ അറിയിക്കുവാൻ എനിക്ക്

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

poorest women in society. I am earmarking an amount of Rs. 15 cr. in the Annual Plan for this. In addition to these, Government will continue to emphasise poverty redcution schemes like the Swaran Jayanthi Gramma Swarojgar Yojana, Indria Awaz Yojana, Pradan Mantry Gramodaya Yojana, National Slum Development Programme, Suvarna Jayanthi Shahari Rozgar Yojana, Kochin Urban Poverty Reduction Project and Balika Samridhi Yojana. Through these schemes, I expect an amount of Rs. 600 cr. to be spent directly on the poverty reduction schemes in the State, including the State Share for these.

WELFARE OF SCHEDULED CASTES AND SCHEDULED TRIBES

35. Another area in which major rise in expenditure has taken place is on schemes for welfare of scheduled castes and tribes. The outlay on welfare of scheduled castes through the Special Component Plan, which was Rs. 183 cr. in 1995-96, has gone up to Rs. 315 cr. in 1999-2000. Similarly the outlay on welfare of Scheduled Tribes, which was Rs. 30 cr. in 1995-96, increased to Rs. 63 cr. in 1999-2000. This year the provision under SCP is Rs. 87 cr. and under TSP the provision is Rs. 3.83 cr. This includes Rs. 11 cr. under Special Component Plan (SCP) and Rs. 7.43 cr. under Tribal Sub Plan (TSP) for Model Residential Schools respectively, in addition to a provision of Rs.2.5 cr. for setting up Centres of Excellence. An amount Rs. 20 cr. has been provided in my budget to complete the Total Housing Scheme for Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

TOURISM

36. Tourism has come to be unequivocally hailed as the new vehicle of growth for the economy of the State. Tourism in Kerala has recorded remarkable growth in the last four years. The number of foreign tourist arrivals has increased by 100% over 1994 to 2000, going up from 104568 to over 200000. Domestic tourist arrivals have showed a very steep rise of about 400% climbing rapidly from 12.84 lakhs in 1994 to 50 lakhs in 2000. Kerala is singled out as the most acclaimed tourist destination in the country during the past few years. Our state received the national award of excellence for the best performing state in tourism consecutively for two years 1998-99 and 1999-2000. Government has acted as a facilitator and catalyst in promoting

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly

private investment and played a critical role in the filed of destination promotion, basic infrastructure development and development of new destinations. The Sate Plan Allocation was Rs. 6.7 cr. in 1994-95. This year, I have set apart Rs. 47 cr. under Plan- an increase of over 600% over the last six years.

37. During the coming year, emphasis will be on high level marketing efforts and development of infrastructure at tourist destinations- which are prerequisites to ensure a quantum jump in the arrival of tourists into the State. The Tourism Department has already forwarded a mega project of Rs. 154.68 cr. for central assistance to undertake a project for infrastructure development of the backwaters of Kerala. I have set apart Rs. 3.00 cr. to develop tourism infrastructure along the existing backwater cruise routes and for reviving unused waterways.

38. Veli Tourism Village is being devloped as an international tourist centre through private sector participation . 11 acres of land will be additionally acquired here. I have provided an amount of Rs. 1 cr. in my budget. Rs. 6 cr. has been allocated to the Destination Kerala Programme for providing basic tourism infrastructure facilities. I have set aside Rs. 50 lakhs for restoration of heritage buildings such as the synagogue at Chennamanagalam, Kottappuram Kotta, Pallippuram Kotta and Cheraman Parambu. To encourage private sector participation in the tourism sector, I have kept Rs. 3.00 cr.to provide incentives and subsidies for creation of tourism infrastructure . An amount of Rs. 7.39 cr. has been set aside for construction of Kerala Bhavan, Mumbai, Additional Guest House at Ernakulam, New Guest Houses at Palakkad and Vythiri. Tourist Resorts (Kerala) Ltd, will be given Rs. 4.00 cr . in 2001-02 for their investments in joint venture projects and land bank projects in the State. Bekal Resorts Development Corporation will be provided with Rs. 1.00 cr. for continuing their efforts to develop Bekal as an international tourist resort with private sector participation. I have also earmarked Rs. 7.25 cr. for the promotion and publicity efforts of the Tourism Department. The second phase of the Thenmala eco- tourism project, at an outlay of Rs. 4.00 cr. will be completed in the next year. Efforts to develop Kannur as a major destination in North Kerala will be continued. Rs. 55.00 lakhs has been set apart for this project.

LIBRARY ARCHIVES Kerala Legislative Assembly